

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΜΟΣΧΑΣ

Οι αρχές του κοινωνικού δόγματος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας Ζητήματα Βιοηθικής

ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ¹

XII.4. Η χρήση των νέων βιοηθικών μεθόδων σε πολλές περιπτώσεις επιτρέπει την αντιμετώπιση της ασθένειας της στειρότητας. Ταυτόχρονα η όλο και πιο διευρυνόμενη τεχνολογική επέμβαση στη διαδικασία της δημιουργίας της ανθρώπινης ζωή παρουσιάζει απειλή για την πνευματική ακεραιότητα και τη σωματική υγεία του προσώπου. Κινδυνεύουν επίσης και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, στις οποίες ανέκαθεν βασίζεται η κοινωνία. Με την ανάπτυξη των προαναφερομένων τεχνολογιών συνδέεται επίσης και η διάδοση της ιδεολογίας των λεγόμενων αναπαραγωγικών δικαιωμάτων, που προπαγανδίζονται σήμερα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Το παρόν σύστημα των απόψεων προϋποθέτει την προτεραιότητα της σεξουαλικής και της κοινωνικής πραγμάτωσης του προσώπου εις βάρος της φροντίδας για το μέλλον του παιδιού, για την πνευματική και τη σωματική υγεία της κοινωνίας και για την ηθική βάση αυτής. Βαθμιαίως η ανθρώπινη ζωή στον κόσμο αρχίζει να αντιμετωπίζεται ως ένα προϊόν, το οποίο γίνεται αντικείμενο επιλογής σύμφωνα με τις προτεραιότητες του καθενός και αντικείμενο διάθεσης στο ίδιο βαθμό με τις υλικές αξίες.

Στις προσευχές της τελετής του γάμου η Ορθόδοξη Εκκλησία εκφράζει την πίστη της στο ότι η τεκνοποιία είναι καρπός ενός έννομου γάμου, όχι όμως και ο μοναδικός του σκοπός. Μαζί με τον «καρπό της κοιλίας προς χρείαν» για τους συζύγους ζητούνται τα δώρα της διαχρονικής αμοιβαίας αγάπης, της σωφροσύνης, της «ομοφωνίας ψυχών τε και σωμάτων». Για το λόγο αυτό η Εκκλησία αδυνατεί να δικαιολογήσει ηθικά τους τρόπους της τεκνοποιίας, οι οποίοι διαφωνούν με το σχέδιο του Δημιουργού. Εάν ο άνδρας ή η γυναίκα αποδεικνύονται ανίκανοι για τη σύλληψη του παιδιού, ενώ οι θεραπευτικές και οι χειρουργικές μέθοδοι δε βοηθούν τους συζύγους, πρέπει με ταπείνωση να δεχθούν τη στειρότητά τους ως μια ιδιαίτερη κλίση της ζωής τους. Οι ποιμαντικές συστάσεις σε παρόμοιες περιστάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το ενδεχόμενο της υιοθέτησης του παιδιού κατόπιν της αμοιβαίας συμφωνίας των συζύγων. Μεταξύ των αποδεκτών μέσων της ιατρικής περίθαλψης

¹ <https://old.mospat.ru/gr/documents/social-concepts/xii/>

μπορεί να αναφερθεί η τεχνητή γονιμοποίηση με γεννητικά κύτταρα του άνδρα διότι δεν αλλοιώνει την ακεραιότητα του γάμου, δεν διαφέρει ουσιαστικά από τη φυσιολογική σύλληψη και πραγματοποιείται στα πλαίσια των συζυγικών σχέσεων.

Οι δε μεταχειρίσεις που σχετίζονται με τις δωρεές των γεννητικών κυττάρων αλλοιώνουν την ακεραιότητα του προσώπου και την αποκλειστικότητα των συζυγικών σχέσεων, επιτρέποντας την εισχώρηση τρίτων. Εκτός των άλλων αυτή η πρακτική ενθαρρύνει την ανεύθυνη πατρότητα ή μητρότητα, οι οποίες εκ των προτέρων αποδεδειγμένα από τις υποχρεώσεις απέναντι σε όσους είναι «σάρξ εκ της σαρκός» των ανώνυμων δωρητών. Η χρήση του υλικού των δωρητών υποσκάπτει τις αρχές των οικογενειακών σχέσεων διότι προϋποθέτει την ύπαρξη εκτός από τους «κοινωνικούς» ακόμα και τους λεγόμενους βιολογικούς γονείς στα παιδιά. Η «παρένθετη μητρότητα», δηλαδή η κυοφορία του γονιμοποιημένου ωαρίου από τη γυναίκα, η οποία μετά το τοκετό παραδίνει το παιδί σε αυτούς που το «παράγγειλαν» είναι παρά φύση και ηθικά απαράδεκτη, ακόμα και σε περιπτώσεις όταν αυτό πραγματοποιείται ανιδιοτελώς. Αυτή η μέθοδος προϋποθέτει την καταστροφή της βαθιάς συναισθηματικής και πνευματικής εγγύτητας που διαμορφώνεται μεταξύ της μητέρας και του μωρού ήδη στο διάστημα της εγκυμοσύνης. Η «παρένθετη μητρότητα» τραυματίζει τόσο την φέρουσα, τα μητρικά συναισθήματα της οποίας καταπατούνται, όσο και το παιδί, το οποίο στη συνέχεια δύναται να υποφέρει από μια κρίση αυτοσυνείδησης. Ηθικά απαράδεκτες από την ορθόδοξη άποψη είναι επίσης και όλες οι μορφές της εξωσωματικής γονιμοποίησης που προϋποθέτει τη συλλογή, τη συντήρηση και τη σκόπιμη καταστροφή των «περιττών» εμβρύων. Η ηθική αξιολόγηση της έκτρωσης, η οποία αποδοκιμάζεται από την Εκκλησία, βασίζεται ακριβώς στην αναγνώριση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (πρβλ. XII.2).

Η γονιμοποίηση των μοναχικών γυναικών με τη χρήση των γεννητικών κυττάρων των δωρητών ή πραγμάτωση των «αναπαραγωγικών δικαιωμάτων» των μοναχικών ανδρών καθώς επίσης και των προσώπων με μη συμβατικό σεξουαλικό προσανατολισμό στερεί το μελλοντικό παιδί από την μητέρα και τον πατέρα. Η εφαρμογή των αναπαραγωγικών μεθόδων εκτός του πλαισίου της ευλογημένης από τον Θεό οικογένειας καθίσταται μια μορφή θεομαχίας, η οποία πραγματοποιείται με πρόσχημα την λανθασμένα ερμηνευμένη προστασία της αυτονομίας του ανθρώπου και της ελευθερίας του προσώπου.